

Mons. Jan Graubner
arcibiskup pražský a primas český

Pastýřský list pro dobu postní 2026

Drazí bratři a sestry,

jak už víte, Svatý otec jmenoval mým nástupcem dosavadního biskupa litoměřického Mons. Stanislava Příbyla, kterému předám úřad 25. dubna. Mám radost z jeho jmenování a přeji vám, abyste s ním tvořili živé společenství místní církve. Upřímně děkuji všem, kteří se o to snažili se mnou.

Ve středu jsme vstoupili do doby postní a slyšeli jsme zásadní výzvu: Čiňte pokání a věřte evangeliu. Nejde jen o sypání popela na hlavu jako znamení pokoření a ochoty změnit svůj život. Jsme zváni k vážnému zamyšlení. Při zpytování svědomí nestačí si všímat jen toho, jestli jsme se na někoho zlobili či zapomněli na nějakou modlitbu, ale taky se ptát, jak hospodaříme s Božími dary. Dostali jsme krásnou zemi, která je však ohrožená našim jednáním. Jak mohu přispět k ochraně přírody já? Dostal jsem dar života a výchovy v rodině. Co bych měl udělat pro to, aby náš národ přestal vymírat a další generace objevily krásu rodiny a cítily zdravou touhu po dětech? Milost víry jsme dostali proto, abychom podle ní žili a taky ji jako cenný poklad předávali dál. Co jsem mohl udělat pro to, aby u nás věřících přibývalo?

Důležité je zahledět se na Ježíše prostřednictvím evangelií a znovu najít zalíbení v jeho způsobu myšlení a jednání. Probudit v sobě touhu následovat ho a podobat se mu. Racionálně zhodnotit svou situaci a vyvodit praktické závěry. Promyslet potřebné kroky a rozhodnout se je uskutečnit. Nejde však jen o osobní postoje. Jsme součástí našich rodin, církve a společnosti. Proto musíme hodnotit i náš podíl širší odpovědnosti. A nejedná se jen o skutky, ale i o názory a jejich důsledky. Poznáte je po jejich ovoci, říká Pán Ježíš. Při sklizni se pozná, jestli v minulosti byla zvolena správná koncepce a odvedená dobrá práce. Pohled na současnou situaci probouzí otázky po příčinách. Plány do budoucnosti vyžadují správné kroky směřující k cíli.

Díváme-li se kolem sebe, vidíme mnoho důvodů k vděčnosti. I když si to někdy neuvědomujeme, máme životní úroveň a blahobyt tak vysoký, jako nikdy v dějinách. Máme mnoho důvodů k vděčnosti a radosti. Proto máme taky povinnost pomáhat chudším a spoluodpovědnost za budoucnost. Dnešní úspěch není jen našim dílem, ale především je Božím darem a dílem těch před námi, na něž jsme mohli navázat, i těch, kteří nám pomáhali.

Chceme-li být pravdiví, musíme vidět i stíny. Chceme-li být moudří, musíme se poučit z chyb. Anž bychom problémy politizovali, jed třeba přiznat, že se k přírodě nechováme dost ohleduplně. Náprava ovšem nespočívá jen ve změně technologií, ale i v přiměřené skromnosti. Nestačí omezit spalování uhlí, když daleko víc znečistíme prostředí převážením zboží přes celou zeměkouli, když považujeme za normální létat na dovolené vícekrát ročně či zvyšovat spotřebu energie závislostí na sítích a umělé inteligenci. Nevolám po omezujících zákonech, ale po moudrosti srdce, která se projeví dobrovolnou skromností. To může být praktický projev postního odříkání.

Statistiky ukazují, že v naší zemi ubývá věřících a že vymíráme i jako národ. To bude mít těžké následky pro další generace. Navíc je zatěžujeme svým životem na dluh. Vedle ekonomických dluhů jim dlužíme i dobrou výchovu a dobrý příklad. Většina českých dětí nezná spořádanou rodinu s následovánímhodným vzorem otce a matky a příkladem jejich vztahu. Mnozí se nechtějí vdávat a mít děti, protože nechtějí dopadnout jako jejich rodiče. Chybí jim základní představa šťastné rodiny a touha po lásce žijící pro druhé, touha po dětech, které jsou základem budoucnosti. Ta tvrdá slova neplatí samozřejmě o všech. Chceme-li však být před Bohem pravdiví, musíme reagovat nejen přiznáním vin a pokáním, ale i snahou o nápravu. Nemáme právo nikoho soudit, ale máme povinnost pomoci nejen modlitbou a dobrým příkladem, ale i přispět ke změně veřejného myšlení a kultury života včetně zákonných norem, které by podpořily rodiny s dětmi. Upřímně děkuji všem rodinám za přijetí a výchovu dětí, zvláště těm, kteří odvážně překonávají nejrůznější překážky a dávají národu i církvi vychované děti.

V naší arcidiecézi jsme se už v minulém roce zaměřili na náboženskou formaci dětí, přípravu snoubenců na manželský život a doprovázení manželů. Také jsme se snažili učit synodálním způsobům práce. Mám radost z pěkné ozvěny, ale vidím, že je třeba na této cestě pokračovat. Proto jsme tento rok v pastoračním programu nechali stejné téma, které jsme však rozšířili o spolupráci mezi farnostmi a o péči o nově pokřtěné. Bylo by dobré, aby se do společného díla zapojilo co nejvíce lidí. Proto vás zvou k takovému postnímu snažení, které vás přivede k aktivní podpoře práce s dětmi, které jsou středem naší pozornosti, radosti i naděje. Bez ohledu na věk hledejme cesty, jak podpořit děti včetně jejich výchovy, náboženského vzdělání a zapojení do společenství církve. Do služby dětem zapojme i mládež, která je dětem nejbližší. Bude to pro mladé důležitá zkušenost pro jejich vlastní zrání a další život.

Z Písma jsme dnes slyšeli, že jestli skrze hřích začala světu vládnout smrt, tím spíše v síle nového života budou kralovat skrze Ježíše Krista ti, kdo v hojnosti dostávají milost a dar ospravedlnění.

Sestry a bratři, máme veliké pozvání k účasti na Božím díle, které si sice vyžádá námahu, ale přináší naději a spoluprací na Božím díle pozvedá naši lidskou důstojnost. Cesty k uskutečnění hledejme nejen sami, ale i v rodinách a společenstvích synodálním způsobem. Děkuji všem, kdo pozvání přijmou, a všem ze srdce žehnám.

+Jan Graubner, apoštolský administrátor diecéze